

J E L E N K Ö R.

28. szám.

Pest szombat május 10dikén.

1834.

Foglalat Magyar- és Erdélyország (maj. 2—3ki orsz. ülések; kinevezések; Marczibányi-alapítvány; Munkácsy és Somogyi un.; Különféle.) Anglia (Althorp l. és Gloucester hg beszéd-töredéki; kézművesek menete april. 21kén; O Connell inu.; Különféle.) Anglia (Althorp l. és Gloucester hg beszéd-töredéki; kézművesek menete april. 21kén; O Connell inu.; Különféle.) Franciaország (gen. Bertrand javaslata a' köv. házban apr. 24-kén; Marrast; republikanismus; Berryer; kormány lépései.) Németország, Belgium (kamarák ülése april. 22kén) Spanyolország (kir. statutum folytatása; portugáli expedicio; ministeri változás 's a' t.) Németalföld (financz-törvény-javaslatok; Görögország (polit. állása az országnak Otto király fölléptekor.) Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Május 2 és 3ikán mind a' két tábla tartott ülést. Tanácskozási tárgy volt azon három rendbeli üzenet, mellyeket a' RR. még martz. 19ikén az előleges tárgyak iránti válasz sürgetése dolgában 10ik, — jan. 3iki kegy. kir. leírásra válaszul 6ik, és ismét a' másik kir. leírásra 3ik izben a' fő RRhöz átküldöttek. 3ikán kész levén mind a' három üzenetre a' válasz, azok a' RRhöz nyomban átküldöttek. A' RR. ezen válaszüzeneteket 5kén vették kerületi tanácskozás alá; 2ikán 's 3ikán pedig az országos ülésben a' vásár-birósági czikkelyt folytatták 's benne a' 16ik §szig haladtak. Mindjárt a' czikkely kezdetén a' vásárbiróságot minden népesb vásáru helyre 's heti vásárookra is kiterjeszték; a' többiben jobbadon a' kerületi végzésnél maradtak.

Ó es. kir. Főlsége martz. 8iki legfensőbb határozata szerint iskolai fő ügyelővé Ragusába Perich Miklós, Lesinában Ostoich Jeromos, Spalatóban pedig Guina Szilveszter kánonokokat méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Továbbá a' magy. kir. udv. Kamaránál eddig tiszt. concipista gr. Gyulay Albertet, ugyanott tiszt. titoknokká; debreczeni só-inspectorrá Grosschmid Sándor eddig mármaroszi kir. kam. igazgatási actuariust; Windschachton pedig kovács-sáfárrá Schilla Jácziint ezelőtt Bisztrán volt vashátori sáfárt méltóztatott kinevezni. — Windschachton a' bányász-igazgatási segéd hivatal, mellyhez évenként 725 fr. rendes, és szabad lakás mellett több mellék-fizetés járul, megürülvén; az érte folyamodni akarók kérelmeiket f. eszt. junius 7ikeig nyujthatják be az alsó magyarországi fő kamara-grófság hivatalánál.

A' Marczibányi-alapítványra ügyelő tek. biztosság fens. Főherczeg-Nádorunk mint annak fő pártfogója 's nagymélt. Cziráky Antal Országbirája mint annak rendes elnöke, országos elfoglaltatásuk miatt, ó es. kir. Főhgsége különös k. megbizásából nagym. Végh István koronőr 's baranyai főispán ó exc. előlülése alatt, junius 5ikén délelőtt 9 órakor ns. Pest vmegye nagyobb teremében tartandja az évenként meg-

jelent magyar munkák közül általa legjobbaknak ítélték nyilvános és ünnepélyes megjutalmaztatását; május 15ikén pedig ugyan az e' végett kívántató előkészületi ülést.

Két jeles magyar Értekezés jelent meg ismét, a' magy. kir. Egyetemben közelebbi doctori koszorut nyert Munkácsy Miklós orvos, és Somogyi János hit. ügyvéd urtól. Amaz az orvosi tudománybul a' „Kórházak elrendeléséről;“ imez a' törvény-tudományból a' „Zálogrul“ irá tudományos igyekezete első zsengejét. Amazt ns. Arad megye jeles előkészületi ajánlatnak fogja 's méltán tekinteni azon pályára, mellyre az ujdun koszorúzottat uj, példás 's dicső alapítványu kórháza intézeténél orvosul méltatá, imezt Themis-Adrasteának boldogítandó 's boldogulandó hívei közzé érdemítendő számosak benne helyzendő bizodalma tiszta 's értelmes dolgozatu munkája miatt. Az értekezési tárgy mindkettőben olly népszerű 's olly gyakor diyatú, hogy nyomos vázlatjoknál fogva is örvendhetni azon tetemes haszonnak, melly ebből a' nem épen avatottra is háramolhatik. Nyelve mind a' két értekezésnek könnyed folytatú, millyet jobbadán csak gyakorlott toll adhat. Az első Arad KK. 's RRnek, a' 2ik Békes közszeretetu alispánjának Szentgyörgyi Horváth Antal urnak ajánlatott.

Különféle. Egerben f. május 1sőjén hala meg egi főkáptalani olvasó kánonok, szent Péter egervári prépostja 's az érseki megye legidősb papja Tóth Imre ur, éltének 82ik évében. Az üdvezült 1776ban szenteltetvén misézővé, papságának félszázadát több évvel élte túl. — Szajbély István rézbányai kir. földmérő ur, saját, 3 szakaszra (u. m. föld-, ásvány-, tudományira- 's öntvényekre) fölosztott, öszvesen 431 nemet, 's minden nemből 5 példányt foglaló, 's általa 14 évi szorgalommal szerzett gyűjteményét, a' nagymélt. m. kir. Helytartó-tanácsnak olly végre ajánlotta, hogy azokbul egy példány a' m. kir. tud. Egyetemnek, a' többi pedig a' kassai, győri, nagyváradi, és pozsonyi kir. akademiának tudományos használatra tulajdoni joggal adassék által. A' m. kir. tudom. Egye-

tem tanácsa a' tisztelt urnak ezen hazafi adakozásaért nyilvános köszönetet mondani szives hálatiszteének tartá annál inkább, minthogy az említett ásványok megvizsgálása végett kiküldve volt biztosság tudósítása által elvagygon hitelve, hogy ezen, mind mennyiségére mind válogatottságára nézve igen jeles gyűjtemény, több jól kifejtett ismértető jelekkel bíró, 's ennél fogvást oktatásra igen czélszerű példánnyal bővelkedvén a' tudományos intézetekre nézve fölötte kívánatos vala. H. T. — Kelemen János az Aglája kiadásáról, külföldi utazásiról, 's buzgó tudományos szorgalmáru isméretes derék férfi, élte 27ikében Kolozsvárott meghalálozott. Erdemeinek már az is elég bizonyítványa, hogy őt ezelőtt két évvel Erdély legelső szónoki székevel tisztelé meg a' kolozsvári reformált szentegyház. Honművész.

A N G L I A.

Következő érdekes hely is találkozik még Althorp lordnak a' szegényi törvény felett tartott előadásában: „Egyik pontra nézve (az eddigi szegényi törvényben) szerfölött szükséges a' változás. Értem a' törvénytelen magzatokul szóló törvényt. Nem átalom mondani, hogy a' mostani rendszer, mellynél fogva házasságon kívül szült gyermekek anyjainak egyházköri segedelem nyujtatik, egyenes buzdítás vétekre, minthogy nőszemélyek az által kilátást nyernek törvénytelen magzatok által nyereség-forrást nyithatni magoknak, (Hume ur a' vita folytatában adatokat közle, mellyekből kisült, hogy asszonysemélyek gyakran azon pénzre mentek férjhez, mellyet törvénytelen magzataik által szerzettek) míg az atyák becukatása, vagy azoké, kik atyáku vétetnek, ezeket számos esetben egészen elerkölcsteleníti 's megrontja. Midőn a' börtönbül kiszabadulnak, gyakran olly roszak, mint a' legroszabbak, kiket ott hátra hagytak. Gondolja meg a' ház továbbá azon igaztalanságokat, mellyeket a' mostani rendszer alatt gyakran ártatlan férfiak ellen elkövetnek. Ha valamelly nőszemély esküszik, hogy terhes, 's ez vagy amaz férfi az atya, ezt, akár igaz akár nem, börtönbe csukják, 's addig marad benne, míg kezest nem állít, hogy a' gyermek az egyházkör terhére nem leend. Nem szükség megjegyezmem, melly igen nehéz gyakran munkásnak kezest találni, 's melly igazságtalan néha egészen ártatlan személyeket 4—5 hónapig bezárni. Javaslom, hogy ezentul az anya tartsa törvénytelen magzatát, 's hogy minden az anyának nyujtott segedelem mint szü-

lőnek járó tekintessék. Ez a' fattyak v. zabgyermekek (bastarde) anyjait csak azon lábra állítja, mint azon özvegyeket, kiknek törvényes magzataik vannak. Javaslom továbbá, hogy azon törvény, melly a' nemházassági magzatok szülőjöt börtönbe parancsolja, mind az atyára mind az anyára nézve törlesszessék el 's a' t. —

Gloucester hgnek april. 21ikén a' dissenterek akademiái koszoruból kizáratása végett tartott beszédét e' szókkal zárá be: Az uralkodó egyház többség Angliában, 's így a' dissenterek ohajtását teljesíteni épen annyit tenne, mint a' kevesb számot a' többség fölött végezni hagyni 's a' t. A' kérelem a' ház asztalára tetetett. Utána Grey gr. kelt föl, 's röviden csak azt mondá, hogy a' dissenterek kérelme nem általában az akademiái lépcsőkhöz jutást érdeklí, hanem előlegesen az eskütől felszabadulást. De Wellington hg. már ezt is sokallá 's komolyan inté a' házat: vigyázna ne csak arra, mit a' dissenterek külsziure czélba vettek, hanem egyszersmind titkos ohajtásaikra is. „Nyernének csak, úgy mond — mitől Isten örizzen! — akademiái lépcsőkhöz jutást, idővel, azon jognál fogvást, melly a' lépcsőzötteket (graduáltakat) illeti, majd tulnyomó befolyást is tudnának magoknak szerzeni az egyetemek kormányára, 's nem csak ezt, hanem a' népnevelést is kezökre juttatnák. (halljuk! halljuk!) Nem akarom e' mostani, szinre csekély, kérelem következményeit 's folyadékot bővebben felvilágítani, de hogy veszélyesek, az bizonyos. Az egyház és status közt szakadás áll be, a' mi romlásunkra válik, 's nem csak az ország uralkodó vallását, hanem a' keresztyénséget is fenyegeti, ha a' dissentereket magunkhoz hasonlókká tesszük.“

Következők a' londoni april 21ki kézműves egyesületek menetét illető bővebb adatok: Miután 21kén reggel a' Copenhagen mezöre számos nép összegyűlt, egy vörös 's kék calicoval (gyapott szőnyeggel) leplezett kocsi is oda érkezett, melly a' kérelmet vala viendő. A' kocsit vörös, és kék csikos lobogók környezék, ezeken két hárombetű, alattok pedig szám állott a' különféle osztályok jelentésire. A' kérelem maga iszonyu pergament-tekerés volt 250,000 aláírással! Megérkezvén a' vezérek lóháton, 's kiosztatván a' lobogók 10 óra felé az egész menet megindult. Az unionisták az egész mezőt elboríták, 's mind ruházatjokra, mind viseletökre nézve a' munkások jobb osztályába tartozának. Indulásra rákétá szolgált jelül. Elöl a' kérelem-kocsi ment

10—12
ségtül
tandó.
pedig l
logera
hogy ö
galjana
gyűlés
lyeken
vagy l
hete lá
szában
vala fe
hata, n
nettel
szemé
letek
bucsu
tént a
dult,
gyobb
felkiál
intette
tek ne
sület
meg t
lenség
A' me
minde
hidon
másoc
óraig
tenge
küldö
union
100,0
nan i
fogva
gyüle
mire
veke
lakb
visel
Cope
's a'
Erre
minis
nyila
tott
solat
más
kése
dött
felé
süle

10—12 személytől vonatva, 's azon küldött-ségtől követve, melly a' kérelmet vala átnyujtandó. Minden osztály előtt egy vezér lovaglott pedig lobogóval, utánok az unionisták ballagtak logera osztva. A' menet végén 6 lovag járt, hogy összetartsák az egészet és segédül szolgáljanak. Jegyzésre méltó vala, hogy se a' gyülelés hely közelében, se azon utczákon, mellyeken a' bucsu végiment, egyetlen rendőrt vagy közönséges számu csendisztet sem lehet látni. Azonban a' bucsu egész vonala hosszában mind katonaság, mind rendőség úgy vala felállítva, hogy minden perczen előállhata, mindazáltal ha szükség nem kíváná, a' menettel semmi érintésbe sem jöve, sőt annak szemébe sem akadt. De részökrül az egyesületek is azon előrendelést tevék, hogy ha a' bucsu békes menetét bármi akadályozná, tüstént azon helyre térne vissza, honnan megindult, vagy más alkalmasra. A' menet legnagyobb rend és csenddel történt. Mihelyt csak felkiáltó szándék látszott valahol, botjaikkal intettek a' vezérek, 's rögtön engedelmestek nekik. Az uton még számos kerületi egyesület csatlakozott hozzá. Elláthatlan néző tömeg tódult elő, 's még sem történt szerencsétlenség egy gyermek kiseded sérelmén kívül. A' menet vonalán a' boltok zárva maradtak, 's minden munka megszűnt. — A' Westminster hidon keresztül a' belminister lakához délután másodfél óraker jutottak az első sorok, 's 3 óráig szakadatlan özönben hullámozott oda a' tenger nép. Ott hallgatva négyszegbe állottak küldöttségök válaszát várandók. A' jelen volt unionisták számát 30,000 — 70,000 sőt még 100,000-en is felül teszik. Nagy számukat onnan is gondolhatni, hogy a' kiosztott jegyeknél fogva csak szabó 7000 volt. Az összecsődült gyülelést 120,000-re becsülék. A' 19 loge, mire a' ministerlakhoz megérkezett, 33ra növekedett. Midőn a' küldöttség a' belministeri lakba jött, Philipps (a' ministerium egyik tisztviselője) fogadá azt, kérdező: valljon a' Copenhagen mezőn tartott gyüleléstől küldve, 's a' búcsutól kísérve jött e? Mit az igenlett. Erre Philipps ur válaszola: Melbourne lord a' ministeriumi tisztben van, 's megparancsolta, nyilatkoztatná nekik, hogy illy módon nyujtott kérelmet nem fogadhat el; a' kérelem másolatát olvasta, nyelvét nem ócsárolja, 's ha másnap, és illő módon fog benyujtatni, nem késend azt ő Felsőségének bemutatni. A' küldöttség erre szó nélkül visszalépett, 's a' park felé vivő hátulsó ajtón eltávozott. Az egyesületeknek tudtokul adatván, hogy a' minister

válaszát máskor fogják hirül adni, kik is miután frisitöket vevének magokhoz, csöndesen elszélyedtek. —

Az alsóházban april 22én, mint említök, O'Connell ur rég jelentett indítványát az angol-irlandi unio felbontatása iránt valóban előadta. Öt óranyi beszédében különösen előhozá, milly mostohán 's gyarmatszerűleg bánt Anglia Irlanddal, mit onnan is be akart bizonyítani, hogy egy parlamenttag e' tárgyról így fejezé ki magát: Éjszakamerika ugyan fel tudott Anglia urasága alól szabadulni, 's a' Canadaiak is megtehetik azt még, de Irland abban bizony nem fog boldogulni. Anglia urasága Irlandon olly nagy, hogy az angol 's irlandi érdekek összeütközésiben szabad vita nem lehetséges. — Meg akarta mutatni, hogy Anglia se hódítás által, se az unional fogva nem nyerheté e' jogot. Figyelmeztete azután, hogy minden igyekezet Irlandnak angol tartományá tétele iránt sükeretlen vala. Számos példát hozott fel Angliának Irlanddal kegyetlen bánásmódja megmutatására. Azt is állítá, hogy Irlandot eredetileg sem kapcsolja gonosztett-nél egyéb Angliához. Ujabb időkre térve tagadá, hogy az utolsó irlandi parlamentnek joga lett volna törvényhozói hatalmát másra általrubázni. Ez öngyilkolás vala, melly a' testet ugyan megölheti, de a' szellemet nem semmisítheti meg, melly örök igazság marad, azért örök jogát fen is tartja. 'S ki védelmezte az utolsó irlandi parlamentben e' szempontot leginkább? nem más, mint Plunkett lord a' mostani irlandi lordkanczellár. Továbbá, Anglia az unio kieszközlésekor tán azon nyereségre is függeszté szemeit, mellyet az által nyert, hogy 420 millio adósságához közdó országot szerze magának, melly csak 25 millióval tartozott. Irland akkor is ugy ellene volt az unionnak, mint a' parlament mellette, bizonyítja ezt a' számosan benyujtott kérelem, mellyek a' rendszabás ellen szólnak. Azon káros következesekre tért azután, mellyek szerinte Irlandra az unióból háramlának 's beszédét a' már közlött javaslattal végzé. Más nap (april. 23ikán) Spring-Rice ur (kincstárititoknok) hét óranyi beszédben válaszolt neki, melly esti 5 órától éjfélig tartá. Beszédében O'Connell ur történeti előadását nyomrul nyomra követte, 's kiereszkedett a' kereskedésre, hajózásra, status-jövedelemre 's költségre, kölcsönre, a' tulajdon állapotjára, jószágbecsre 's a' t., 's mind ezt egybehasonlításokban 's t. i. rokon felvilágosításokban előterjeszté. — Érdekesb nyilatkozásit jövőre.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követházban april 24kén, midőn a' becsületrend számára 2,671,000 frank szavaztatnék, felállott Bertrand gen. 's kívánta, hogy azon katonáknak is fizetessék nyugpénz, kik az elbai osztályba tartoztak. A' kormány ugymond B. gen. díszjeleiket visszaadá nekik, de nyugpénzt csak az urak szavazhatnak számukra. Jaubert ur megjegyzi, hogy a' biztosság e' katonáknak nyugpénzt nem ajánlhatott, mivel olly kormány alatt állottak, melly Elbán, vagy martz 20ika előtt csak lázadó volt. (A' széleken reclamatiók) Bertrand gen. helyéről: „Megjegyzem a' kamarának, hogy Elba szigetén semmi kinevezés sem történt, a' kinevező rendeléseket a' kancellária mind martz. 20ika után bocsátotta ki, 's mint nekem látszik, csak ezen datum forog itt kérdésben. Midőn a' waterlooi csatátéren, hol 70.000 francia harczott 120,000 ellen, Blücher 30,000 porossal megérkezék, 's a' Császár utolsó tartalék-örseregét állítá ki a' sikra, ezek minden oldalról körülvéve valának, hallaték soraikból azon kiáltás: „a' gárda meghal, de meg nem adja magát.“ E' díszjelek tehát vérben áztak, 's illy vérkeresztség mellett ugy hiszem, datum kérdésbe alig jöhet.“ (Tetszés a' széleken, taps és helybenhagyás a' karzatokon.) Jaubert: „Elnök ur! a' karzatokon tetszést mutattak.“ Corcelles: „Nem az urnak mutatták.“ — Pelet general: „E' hang viszhangra lel egész Franciaországban. Jaubert: „e' javaslat a' kormány minden elveit megtámadja. A' császár kiszállta Elbából Franciaországba megrohanás volt a' fenálló kormány ellen. (heves morgás a' széleken, 's félbenszakasztás) Corcelles: „Igen, kozákok által beiktatott kormány ellen.“ Demarcay: Szeretném Jaubert urat kérdezni, mi különég van azon mozgás közt, melly Napoleont Cannesból Párisba hezta, 's a' között, melly X. Károlyt székéről elüzte, hogy az ifjabb Bourbon ágat helyezze belé. Garnier - Pages: „Méltán jegyzették meg, hogy az ország martz. 1jén, 's 2án is (1815) akará azt, mi 20kán megtörtént; 's noha nem vagyok hajlandó jóváhagyni azt, mi akkor történt, de ha az ország olly egyhangulag kimondja akarátját, mint akkor, mindnyájok köteleessége ez akarát alá vetni magokat.“ A' kamara azonban Bertrand javaslatát másnap félreveté.

Marrast ur jelenti a' Nationalban, hogy a' Tribune minden kötelezéseit teljesíteni fogja; de mivel könyvei 's pénztárja bepecsételvék, a' kiadói hivatal, az esedékes (fallige) váltókat a' közelebbi napokban nem fizetheti

ki. Hallani többektől, hogy Marrast ur talált nagyon ismét könyvnyomtatóra, de a' ki olly terhes föltételeket kíván, hogy a' lap ujra megjelenéséről bizonyost nem mondhatni. A' fogdoztatások folyvást tartanak, az elfogottak száma már 714 's köztük egy carlista is, ki mint mondják pénzt osztogata ki. Számos fegyvert, sok lóport, 's mintegy 7000 frankot szedtenek el. — Párisban, 's a' megyékben is általányosan egészen más törvényt vártak a' kormánytól, 's attól tartottak, hogy majd a' sajtó ellen fog kikelni, de azt még a' kormány is veszedelmesnek hiszi most, azért hozzá sem nyul, legalább még most bizonytalannal nem. — Frankfurtba érkezett francia levelek igen aggasztónak 's veszéllyel fenyegetőnek festik ezen ország állapotját. A' lyoni történeteknek határozottan republicanus karakterök volt, 's valamint itt, ugy Belgiumban sincs a' dolognak vége. De nem csak Lyonban, hanem déli Franciaország számos városiban is észrevehető ezen mozgás, mint szinté az is, hogy a' republicanus párt előbbi szempontjától, t. i. Párisnak törekvésök főpontjául választatásától, visszalépett, 's minden igyekezetüket más megyékre 's vidékre, és alsó osztályokra fordították. A' nyugtalanságok valamennyi kitörései eddig csak próbák voltak annak kitudására: mennyire hajlik a' katonaság arra, hogy velök egy célra dolgozzék. E' kísértések még különféle helyeken 's időben fognak ujra isméteztetni, 's mindaddig nem sikerülni, mig valahol a' fegyveres erő részökre nem nyilatkozik, 's ezen mozgások intézőji eléggé erőseknek nem hiendik magokat a' respublicát kikiáltani.

A' Gazette de France következő anekdotont beszél Berryer legitimista követéről: „Midőn april. 14ikén a' kamara többsége fölkelte, hogy a' királynak a' zavar elnyomatása végett örvendezését mutassa be, Berryer helyén maradt, 's levelet irt. Humann ur kérdésé: nem fog é a' küldöttséghez csatlakozni, 's valljon olly sürgetős irnivalója volna e' itt?“ „Igen is, uram! felele Berryer, irnom kell; épen jelentem X. Károlynak, hogy rendelkezési végre vannak hajtva“ (t. i.: mellyek miatt elüzetett). — Néhol Franciaországban sem sok részt vesznek a' constitutionalis formák gyakorlásában. Igy Var nevü megyében, követválasztáskor, mi martz. 24—28 tartott, első napon 300 beirt választó közül egyetlenegy jelent meg. Midőn e' tudósítás a' követházban felolvastaték, kacaj közben megjegyzé egy követ „e' választó egyhangulag önmagát is megválaszthatta volna.“ Végre negy-

napon
1 ellen
vetkez
egyest
mos sz
fogata
jára k
jogok
lálni,
e' társ
bizony
semmi
(secti
hetel
nek l
E' föl
tás k
reg r
lenni.
nél e
az el
thiára
lyoni
public
vala
ütköz
párt k
szaba
nem l
Mit t
parla
A' k
hogy
vesz
ható
gána
czél
rülj
az u
ries
gok
rát,
ség
való
mos
szik
e' p
dés
's r
leg
kan
kos
(Z
ma

napon Pontèves ur választatott el 26 szóval 1 ellen. — Egy párisi levél april. 25-éről következőleg elmélkedik a' kormány által az egyesületek ellen tett lépésekről: Noha számos személyt terhel a' fegyverkezés miatti elfogatás; abból mindazáltal a' kormány céljára kevés hasznot húz. Tudnillik az emberjogok társasága összeesküvésire akarának találni, 's most, noha kétségen tul van, hogy e' társaság maradó összeesküvésben áll, bebizonyul, hogy az ez utolsó nyugtalanságokban semmi egyenes részt nem vön. Szakaszai (sectióji) nem ütköztenek meg, ennél fogva lehetetlen azokat pörbe idézni; — noha ennek kellene a' kormány fő céljának lenni. E' fölött a' seregnél történő számos elfogatás kétségen tul teszi, hogy a' francia sereg nem képes a' francia nép rendőrsége lenni. Azt is kérdehetni: tetszik é a' seregnél e' szigorúság? 's valljon nem találnak e az elfogott altisztek rokonérzelemre (sympathiára) bajtársaik közt? Továbbá valamennyi lyoni 's párisi tudósítás mutatja, hogy a' republicanus vélemény igen gyöngye része fogott vala fegyvert. Mi történik majd a' közönséges ütközet napján, ha majd az egész kétségbe esett párt bőszerűen zudul fel? Mérsékes előlátó rendszabások az egyesületekben szükségesek, de nem heves meggondolatlan rohanás a' pártokra. Mit tesz ellenben a' kormány? A' történetekből parlamenti többségére akar hasznot húzni. — A' költség-szavazást olly ügyetlenül siettetni, hogy még azon csekély népszerűséget is elveszti, mellyel eddig birt, meg nem bocsátható mohósággal milliárdokat szavaztatván magának. A' kamara e' hamarkodásának csak az célja, hogy minelőbb a' választók elé kerüljön, 's azon ijedelmet használják, mellyet az utolsó történetek okoztanak, — ministries követek választására. Azt képzelik magoknak, mindent megnyertek, ha jó kamarát, azaz: a' kormány iránt engedékeny többséget kapnak. Minden azt hiteti el, hogy ez valóban meg is fog történni; de a' kérdés most többé nem a' kamara többségében fekszik. A' kérdés társasági kérdéssé lön, melly e' pulya combinatio körén kívül van. A' kérdés az osztály 's nép közt, a' republicanusok 's monarchisták, a' munkások 's mesterek, a' legitimisták 's orleanisták között forog. A' kamarák többsége a' szellemek olly erőszakos 's félelmes izgása közben csak események (Zufälligkeiten). E' kérdések az utczákön majd puskalövésekké alakulnak.

NÉMETORSZÁG.

A' sváb Merkur szerint az is szóban fo-

rog, hogy a' privat tanítók a' tudom. egyetemeknél töröltessenek el, mivel azokat az ultra liberalismus tenyésztőjének tekinthetni. Hogy t. i. minél több hallgatókra szert tehessenek a' privat tanítók, ultra-liberalis elveket ügyekeznek terjeszteni 's előadásikat azok szerint intézni. Más részről azonban ott mintegy erkölcsileg kényszerítve vannak csak olly tanítókat alkalmazni, kik képesek talentumaik által hallgatókat szerzeni magoknak, 's így tanítási tehetségök bizonyos. Honnan a' francia concursus-rendszert a' német egyetemeknél is lábra ohajtják állítani.

BELGIUM.

April. 22-ikén mind a' két kamara összegyűlt. Rogier ur az 5iki 's 6iki történetekről ada tudósítást, mellyben azok okául az orangista lapok nyelvét, az orániai hg. lovai viszávásáraoltatását, 's a' röpkéirásokat említé. Hiba történt abban, ugy mond, hogy a' katonaság beavatkozásra felszólítást várt, mit a' helyek különfélesége miatt tenni nem lehetett. E' hibákat azonban a' nyomozás még jobban fel fogja fedezni. Lebeau minister az idegenek száműzetéséről szólott, kik közül némeltyek az orangista párt eszközei, némeltyek a' propaganda ügyvivői voltak. Állítá, hogy sajtópörök (az erőszakos száműzés helyett, mit a' törvény értelmében tenni kelle) azon veszélyt el nem fogták volna háritani, mellyben az ország forgott. —

A' képviselőházban april. 22-ikén az igazság-minister következőleg védelmezé a' ministerium lázadaskori viseletét: „Már régóta, de különösen az 1832-iki véres juniusnapok óta számos idegen omia Belgiumba, mint különféle tilos társaságok megszalasztott tagjai. E' kerítők nagyobb városinkban is társaságokat kezdének állítani, 's különösen tiszteinket kisértgeték, de szerencsére semmi sikerrel. Egyszersmind hírlapokat indítottak meg, 's okoskodásaikkal iskoláink fiatalságát igyekezének megvesztegetni. E' lapok közt különösen kettő jegyzésre méltó vala, egyik majd orangista, majd republicanus, a' másik teljesen demagog irányu. Ez utolsó magát „a' democratai propaganda, 's a' lengyel érdekek lapjának nevezi. Nem mondjuk, hogy e' lap republicanus elveket vall, mert tanját (doctrine) Washingtonban szintugy kárhoztatnák mint Brüsszelben. Ezek a' képviselőházat a' munkások haragjának célul igyekeznek kitűzni. — E' ház, előadásuk szerint, olly egyesület, melly a' nép 's kézműves érdekeitől különbözöt véd, 's bátorságító társaság a' nagy telekbirtokosok, 's a' nagy költség-

emésztők között 's a' t. — Még nincs nyolczad napja, hogy e' kerítők az emberjogok magyarázatát árulták; nem Lafayette generálét, hanem Robespierre-ét. Mások azt tanították, hogy nem a' ministeriumot kellene megtámadni, hanem magasbra czélzani 's a' t. — A' vendégszeretést Belgium erkölceiben kitüntetőleg festegetik; tart mondják Belgium, 's mindig fog tartani a' nemzeti becsületre. Azon vitéz lengyel menekvőkre hivatkozom, kik seregink soraiban vannak, az országot elméjükkel tisztelik, szorgalmukkal gazdagítják, hogy Belgium földé rájok nézve épen olly sérthetlen, mint a' benszülöttekre nézve. De a' vendégszeretés kölcsönös egyezés's így ki a' vendégszeretés kötelességit félre isméri, elszaggatja az egyezést. A' ki kormánya ellen összeesküött, még azzal jogot nem szerze magának a' vendégszeretést lázadásra izgatással visszafizetni. Mi legalább e' jogot nem ismerjük el. Én fentartom magamnak a' rendszabás törvényességére viszatérhetést 's valamennyi számüzött idegenek jegyzékét elő fogom terjeszteni, 's bizom benne, hogy ez által a' vendégszeretés jogait nem sértjük meg. (Az előadott jegyzék 25 számüzött nevét foglalja magában). —

SPANYOLORSZÁG.

(Folytatása a' cortes iránti kir. statutumnak.)

III. czim. A' procuradori karról. 13 czikk. Az országos procuradori kar azon személyekből álland, kik erre választási törvény után neveztetnek. 34 cz. Hogy valaki országos procuradorrá lehessen, szükség 1) az országban születettnek vagy legalább spanyol szülék fiának lennie, 2) 30 esztendő kort elértnek, 3) 12,000 real esztendei saját jövedelemmel bírónak, 4) azon tartományban, melly őt procuradorának nevezé, születettnek lennie, vagy a' két legutóbbi évben abban tartózkodottnak, avagy benne házat, földet tőkepenzt bírónak, mellyek jövedelme felét tegye a' procuradorra kitüzött vagyon-mennyiségnek. Ha ugyanazon egy tagot két vagy több tartomány választja procuradorrá, szabadjában áll a' tagnak e' vagy ama' választatást, de többek közül csak egyet követnie. 15 cz. Nem választathatik 1) büntető pörben álló, 2) gyalázatos fenytésre ítéltetett, 3) természetileg tehetetlen, 's e' hiányban állandó, 4) megbukott vagy adósságit nem fizető kereskedő, 5) jószágra nézve pör alatt álló birtokos, 6) statusadós, mint szinte adóval tartozó. 16 cz. A' procuradorrá választott küldötül nyerendő fölhatalmaztatása mellett köteles magát a' kir. egybehívó le-

vélben előtüzött formákhoz szabni. 17. cz. A' procuradori fölhatalmaztatás 3 esztendeig tart, midőn ez időnél hamarébb a' király a' cortesgyűlést nem oszlatja föl. 18. cz. Három esztendő mulva, vagy föloszlatás esetén, uj választáskor már egyszer procuradorságot viselt tag ismét elválasztathatik, ha egyébiránt föl van ruházva e' hivatalra törvény szerint megkivántató tulajdonokkal. — IV. czim. Az országos procuradori rend gyülekezetéről. 19. czikk. Az ország procuradorai gyűlése helyét a' kir. egybehívó levél (convocatoria) tüzi ki. 20 cz. A' bizománylevelek előmutatása 's megvizsgáltatásánál követendő rendszert pedig a' cortes szabályozás (reglement). 21 cz. Mihelyt fölhatalmaztatásuk helyesnek találtatik, azonnal válasszanak keblükből öt tagot, kik közül a' király elnököket nevezhessen. 22 cz. Ezen elnökök azonnal fölhagyjanak tisztükkel, mihelyt a' király a' gyűlést fölfüggeszti. 23 cz. A' procuradorok munkálati rendét 's tanakodási módját a' már nevezett szabályozás fogja közelebbül meghatározni. — V. czim. Közönséges rendszabások. 24 czikk. Cortesek egybehívatása, fölfüggesztetése 's föloszlatása kizárólag egyedül a' királytól függ. 25 cz. A' cortesek az egybehívás erejénél fogva egyesülnek, ugyan az abban kijelölt napon és helyen. 26 cz. A' gyűlést megnyitja 's berekeszti a' király vagy saját személyében vagy erre fölhatalmazott egyik statutitoknoka által, mi iránt különös decretumot ad ki maga 's a' ministeri elnök aláírásával. 27 cz. Az 5ik törvény 15 czimének 2ik szakaszához képest, midőn a' király meghalálozik, a' cortesek mindenkor egybehivatnak, részint hogy a' király utódja (successora) a' törvény-föntartásra esküdjék meg, részint hogy a' cortesek hódolási esküjüket fogadja el. 28 cz. Hasonlón, 's ugyanazon törvényhöz képest összehivatnak a' cortesek, midőn a' korona-örökös hg. v. hgné még kiskoru. 29 cz. 'S ekkor az ifju király gyámjai eskünni fognak a' cortesben a' herczeg személyét hiven őrizni, az ország törvényeit meg nem sérteni, más részről pedig fogadni fogják a' procerek és procuradorok hűségi 's engedelmisségi esküjüket. 30 cz. Az uj recopilacio (törvénygyűjtemény t. i. mellyet II. Filep 1567ben hirdettete ki) 2ik törvénye 7 czimének 6 könyvéhez képest összehivatnak még az ország cortesei sulyos esetekben, midőn azok fontossága, a' király ítélete szerint, az ő tanácskozásikat szükségessé teszi. 31 cz. Nem tanácskozhatnak a' cortesek semmi tárgyról, melly tulajdonkép kir. decre-

tum által tulajdon nincsen.) 3 dan, fe zás szer királyho vántatik től és s uj recop nem roh re, ha cortes j setre c nek lefe mét jóv heket e terjessz lapotját kat 's r sire. 37 tal, m geszti vasta u jainak, tanakod gesztés het össz szehivá azon pr voltana mondot cortese személ ministe esetben menjen oszlatá szág p közöse cortes lesz. 4 jesített egysze Minder nak, jo A' rég hivatás el. 45 a' két r gyülhe sik is rend k cz. Ny kivevé cz. Sz

tum által vitásaik alá nem (bocsáttatik 's így tulajdon iniciatívájok vagy kezdeményi joguk nincs.) 32 cz. Mind e' mellett is, valamint hajdan, fenhagyatik a' corteseknek, szabályozás szerinti módon kérelem-irással járulni a' királyhoz. 33 cz. Törvény - kiadásra megkivántatik annak elfogadtatása mind a' két rendtől és sanctionáltatása a' királytól. 34 cz. Az új recopilacioi 1 törv. 7 cz. 6 könyve szerint nem róhatni semmiféle adót vagy terhet a' népre, ha csak azokat a' király nem javaslá 's a' cortes jóvá nem hagyá. 35 cz. Adót minden esetre csupán két esztendőre vethetni ki, minek lefolyta előtt szükség hogy a' cortes ismét jóváhagyja. 36 cz. Mielőtt a' cortes új terheket elvállalna, az illető statutitoknokok terjesszék elő az igazgatás különféle ágazati állapotját a' finantzminister pedig a' kiadásokat 's mutassa ki az eszközöket azok fődözésire. 37 cz. A' gyűlést a' király decretum által, mellyet a' ministeri elnök is aláír, függeszti föl; 's mingyárt azon decretum fölolvasta után szét kell oszlaniok a' gyűlés tagjainak, 's minden további gyülekezésik vagy tanakodásiknak megszűnniök. 38 cz. Fölfüggesztés után csupán új összehívás mellett gyűlhet össze ismét a' cortes. 39 cz. Ezen új összehívásban kijelölt gyűlési határnapon ugyanazon procuradorok jelenhetnek meg, kik előbb voltak, ha fölhatalmazásuk ideje, a' fennmondott 3 esztendővel ki nem telt. 40 cz. A' corteseket maga a' király oszlatja föl vagy személyesen, vagy decretum által, mellyet a' ministeri tanács is aláírjon. 41 cz. Mind két esetben a' rendek 's főrendek azonnal szétmenjenek. 42 cz. Kihirdetvén a' cortes föl-oszlatását illető kir. parancs, azontul az ország procerei többé össze nem gyűlhetnek, se közösen nem tanácskozhatnak, míg ismét a' cortes új összehívás mellett egybegyűlve nem lesz. 43 cz. A' corteseknek a' király által teljesített föl-oszlatásuk, erején kívül helyezi egyszersmind a' procuradorok tiszthatás-körét. Minden, a' mit ezentul tennének, határozónak, jogképen (de jure) semmit sem ér. 44 cz. A' régi cortes föl-oszlatása 's az ujnak egybehívása között egész esztendő nem telhetik el. 45 cz. Egyszerre hivatik össze mindig mind a' két rend. 46 cz. Egyik rend külön sohasem gyűlhet össze foganattal a' nélkül, hogy a' másik is össze ne gyűljön. 47 cz. Mind a' két rend külön külön hajlékban tartsa üléseit. 48 cz. Nyilvános legyen mind a' két rend ülése kivevén a' szabályozásban kijelölt eseteket. 49 cz. Szavazásaért vagy véleményiért mind pro-

cer mind procurador egyiránt sérthetetlen, ha t. i. azt mint illyes tevő. 50 cz. A' cortes szabályozás közelebből határozandja meg a' két rend viszonyait egymáshoz és a' kormányhoz.

A' kir. statutum kihirdetése után, mond a' Gazette de France, azonnal számos főrendű pap, mint érsekek, püspökök 's más egyházi méltóságosak mindössze 33an, protestatiót intéztek a' cortesgyűlésbe hivatásuk ellen, minthogy abban, se elveinél se formájánál fogvást, a' spanyol egyházirend meg nem egyezhetik. A' nép maga sem látszik e' statutummal egészen megelégtelve lenni, mivel általa főkép a' gyűlés összehívása még sokáig halaszthatatik el. Mások jul. elejére, sokan novemberre beszéltek az összehívást. April. 19dikén a' Gazetta de Madrid (kormány-ujság) a' közelebb Portugálba beütött spanyol expeditio céljáról fölvilágításul hivatalosan mondja: hogy az említett expeditio, koránsem azon végből kapott rendelést a' határonkon túl lépni, hogy idegen nemzet ügyeibe avatkozzék, mire az eddigi munkálatok nem is terjeszkedtek, hanem hogy a' spanyol korona-követő hg. alattomos és már kitöréshez közelgett intézeteit elnyomhassák. Ezen intézetek egyenesen arra célzának, hogy míg ben az ország különféle tartományiban ellenséges csapatok a' népet föllázasztanak 's a' hg. részére sergeket gyűjtven 's harcokat üzven a' kir. sergeket foglalatoskodtatnak, azalatt a' követő hg. más oldalon az országba ütve a' támadást egyesítse 's a' koronát elfoglalja. Lépéseik annyiban sikerültek is már, hogy a' régibb támadó vezéreken kívül Merino újra megjelent, lázasztó fölszólításokat hintegetett, a' hg. pedig 500 főnyi sereggel a' spanyol szélekhöz közeledék 's már már beütni készült. Erre, a' széleken figyelő seregek Rodil vezérsége alatt, mulasztatlannak láták az infans szándékot megelőzni 's azon nap épen, midőn Madridban a' cortes statutum kihirdetették, a' határonkon túl nyomultak Almeida felé, hol a' hg. tartózkodék. A' hg. jókor megtudá e' lépéseket, 's a' nyomozó seregek elől helyről helyre, Pincio és Guardán keresztül egész Castelbrancoig vonult. Guardából olly sebesen kelle tovább utaznia, hogy a' rakodási késedelem miatt kocsiira sem várván a' városbul egész családotul gyalog indulna ki; követték másnap katona-kisérete és szekerei, de ez utóbbiak közül a' már sarkokba nyomuló sergek, 3 hintót, ugyanannyi igás szekeret, 's ezen két nyomtató-műhelyt, 's igen fontos iro-

emésztők között 's a' t. — Még nincs nyolczad napja, hogy e' kerítők az emberjogok magyarázatát árulták; nem Lafayette generálét, hanem Robespierre-ét. Mások azt tanították, hogy nem a' ministeriumot kellene megtámadni, hanem magasbra czélni 's a' t. — A' vendégszeretést Belgium erkölseiben kitüntetőleg festegetik; tart mondják Belgium, 's mindig fog tartani a' nemzeti becsületre. Azon vitéz lengyel menekvőkre hivatkozom, kik seregink soraiban vannak, az országot elméjükkel tisztelik, szorgalmukkal gazdagítják, hogy Belgium földé rájuk nézve épen olly sérthetlen, mint a' benszülöttekre nézve. De a' vendégszeretés kölesönös egyezés's így ki a' vendégszeretés kötelességit félre isméri, elszaggatja az egyezést. A' ki kormánya ellen összeesküött, még azzal jogot nem szerze magának a' vendégszeretést lázadásra izgatással visszafizetni. Mi legalább e' jogot nem ismerjük el. En fentartom magamnak a' rendszabás törvényességére visszatérhetést 's valamennyi számüzött idegének jegyzékét elő fogom terjeszteni, 's bízom benne, hogy ez által a' vendégszeretés jogait nem sértjük meg. (Az előadott jegyzék 25 számüzött nevét foglalja magában). —

SPANYOLORSZÁG.

(Folytatása a' cortes iránti kir. statutumnak.)

III. czim. A' procuradori karról. 13 czikk. Az országos procuradori kar azon személyekből álland, kik erre választási törvény után neveztetnek. 34 cz. Hogy valaki országos procuradorrá lehessen, szükség 1) az országban születettnek vagy legalább spanyol szülék fiának lennie, 2) 30 esztendőskort elértnek, 3) 12,000 real esztendei saját jövedelemmel bírónak, 4) azon tartományban, melly őt procuradorának nevezé, születettnek lennie, vagy a' két legutóbbi évben abban tartózkodottnak, avagy benne házat, földet tőkepénzt bírónak, mellyek jövedelmé felét tegye a' procuradorra kitüzött vagyon-mennyiségnek. Ha ugyanazon egy tagot két vagy több tartomány választja procuradorrá, szabadjában áll a' tagnak e' vagy ama' választatást, de többek közül csak egyet követnie. 15 cz. Nem választathatik 1) büntető pörben álló, 2) gyalázatos fenytésre ítéltetett, 3) természetileg tehetetlen, 's e' hiányban állandó, 4) megbukott vagy adósságit nem fizető kereskedő, 5) jószágra nézve pör alatt álló birtokos, 6) statusadós, mint szinte adóval tartozó. 16 cz. A' procuradorrá választott küldötül nyerendő fölhatalmaztatása mellett köteles magát a' kir. egybehívó le-

vélben előtüzött formákhoz szabni. 17. cz. A' procuradori fölhatalmaztatás 3 esztendeig tart, midőn ez időnél hamarébb a' király a' cortesgyűlést nem oszlatja föl. 18. cz. Három esztendő mulva, vagy föloszlatás esetén, új választáskor már egyszer procuradorságot viselt tag ismét elválasztathatik, ha egyébiránt föl van ruházva e' hivatalra törvény szerint megkivántató tulajdonokkal. — IV. czim. Az országos procuradori rend gyülekezetről. 19. czikk. Az ország procuradorai gyűlése helyét a' kir. egybehívó levél (convocatoria) tüzi ki. 20 cz. A' bizománylevelek előmutatása's megvizsgáltatásánál követendő rendszert pedig a' cortes szabályozás (reglement). 21 cz. Mihelyt fölhatalmaztatásuk helyesnek találatik, azonnal válasszanak keblükből öt tagot, kik közül a' király elnököket nevezhessen. 22 cz. Ezen elnökök azonnal fölhagyjanak tisztükkel, mihelyt a' király a' gyűlést fölfüggeszti. 23 cz. A' procuradorok munkálati rendét 's tanakodási módját a' már nevezett szabályozás fogja közelebrül meghatározni. — V. czim. Közönséges rendszabások. 24 czikk. Cortesek egybehívatása, fölfüggesztetése 's föloszlatása kizárólag egyedül a' királytól függ. 25 cz. A' cortesek az egybehívás erejénél fogva egyesülnek, ugyan az abban kijelölt napon és helyen. 26 cz. A' gyűlést megnyitja 's berekeszti a' király vagy saját személyében vagy erre fölhatalmazott egyik statutitoknoka által, mi iránt különös decretumot ad ki maga 's a' ministeri elnök aláírásával. 27 cz. Az 5ik törvény 15 czimének 2ik szakaszához képest, midőn a' király meghalálozik, a' cortesek mindenkor egybehivatnak, részint hogy a' király utódja (successora) a' törvény-főntartásra esküdjék meg, részint hogy a' cortesek hódolási esküjüket fogadja el. 28 cz. Hasonlón, 's ugyanazon törvényhöz képest összehivatnak a' cortesek, midőn a' korona-örökös hg. v. hgné még kiskoru. 29 cz. 'S ekkor az ifju király gyámjai eskünni fognak a' cortesben a' herczeg személyét hiven őrizni, az ország törvényeit meg nem sérteni, más részről pedig fogadni fogják a' procerek és procuradorok hűségi 's engedelmisségi esküjüket. 30 cz. Az új recopilacio (törvénygyűjtemény t. i. mellyet II. Filep 1567ben hirdettete ki) 2ik törvénye 7 czimének 6 könyvéhez képest összehivatnak még az ország cortesei súlyos esetekben, midőn azok fontossága, a' király ítélete szerint, az ő tanácskozásikat szükségessékké teszi. 31 cz. Nem tanácskozhatnak a' cortesek semmi tárgyról, melly tulajdonkép kir. decre-

tum ált
tulajdo
nincs.)
dan,
zás sz
király
vántati
tól és
új reco
nem ró
re, ha
cortes
setre
nek le
mét jó
heket
terjess
lapotja
kat 's
sire. 3
tal, r
geszti
vasta
jainak
tanako
geszté
het ös
szehiv
azon p
voltan
mondo
cortes
szemé
minist
esetbe
menje
oszlat
szág
közös
cortes
lesz.
jesite
egysz
Mind
nak, j
A' ré
hivata
el. 45
a' két
gyüll
sik is
rend
cz. N
kivev
cz. S

tum által vitatásaik alá nem (bocsáttatik 's így tulajdon iniciatívájok vagy kezdeményi joguk nincs.) 32 cz. Mind e' mellett is, valamint hajdan, fenhagyatik a' corteseknek, szabályozás szerinti módon kérelem-irással járulni a' királyhoz. 33 cz. Törvény-kiadásra megkívántatik annak elfogadtatása mind a' két rendtől és sanctionáltatása a' királytól. 34 cz. Az új recopilacioi 1 törv. 7 cz. 6 könyve szerint nem róhatni semmiféle adót vagy terhet a' népre, hacsak azokat a' király nem javaslá 's a' cortes jóvá nem hagyá. 35 cz. Adót minden esetre csupán két esztendőre vethetni ki, minek lefolyta előtt szükség hogy a' cortes ismét jóváhagyja. 36 cz. Mielőtt a' cortes új terheket elvállalna, az illető statutitoknakok terjesszék elő az igazgatás különféle ágazati állapotját a' financzminister pedig a' kiadásokat 's mutassa ki az eszközöket azok fődözésire. 37 cz. A' gyűlést a' király decretum által, mellyet a' ministeri elnök is aláír, függeszti föl; 's mingyárt azon decretum fölolvasta után szét kell oszlaniok a' gyűlés tagjainak, 's minden további gyülekezésik vagy tanakodásiknak megszűnniök. 38 cz. Fölfüggesztés után csupán új összehívás mellett gyűlhet össze ismét a' cortes. 39 cz. Ezen új összehívásban kijelölt gyűlési határnapon ugyanazon procuradorok jelenhetnek meg, kik előbb voltanak, ha fölhatalmazásuk ideje, a' fennmondott 3 esztendővel ki nem telt. 40 cz. A' corteseket maga a' király oszlatja föl vagy személyesen, vagy decretum által, mellyet a' ministeri tanács is aláírjon. 41 cz. Mind két esetben a' rendek 's főrendek azonnal szét menjenek. 42 cz. Kihirdetettvén a' cortes föl-oszlatását illető kir. parancs, azontul az ország procerei többé össze nem gyűlhetnek, se közösen nem tanácskozhatnak, míg ismét a' cortes új összehívás mellett egybegyűlve nem lesz. 43 cz. A' corteseknek a' király által teljesített föl-oszlatásuk, erején kívül helyezi egyszersmind a' procuradorok tisztathatás-körét. Minden, a' mit ezentul tennének, határoznának, jogképen (de jure) semmit sem ér. 44 cz. A' régi cortes föl-oszlatása 's az ujnak egybehívása között egész esztendő nem telhetik el. 45 cz. Egyszerre hivatik össze mindig mind a' két rend. 46 cz. Egyik rend külön sohasem gyűlhet össze foganattal a' nélkül, hogy a' másik is össze ne gyűljön. 47 cz. Mind a' két rend külön külön hajlékban tartsa ülését. 48 cz. Nyilvános legyen mind a' két rend ülése kivevén a' szabályozásban kijelölt eseteket. 49 cz. Szavazásáért vagy véleményiért mind pro-

cer mind procurador egyiránt sérthetetlen, ha t. i. azt mint illyes tev. 50 cz. A' cortes szabályozás közelebről határozandja meg a' két rend viszonyait egymáshoz és a' kormányhoz.

A' kir. statutum kihirdetése után, mond a' Gazette de France, azonnal számos főrendű pap, mint érsekek, püspökök 's más egyházi méltóságosak mindössze 33an, protestatiót intéztek a' cortesgyűlésbe hivatásuk ellen, minthogy abban, se elveinél se formájánál fogvást, a' spanyol egyházi rend meg nem egyezhetik. A' nép maga sem látszik e' statutummal egészen megelégtülve lenni, mivel általa főkép a' gyűlés összehívása még sokáig halaszthatatik el. Mások jul. elejére, sokan novemberre beszélik az összehívást. April. 19dikén a' Gazetta de Madrid (kormány-újság) a' közelebb Portugálba beütött spanyol expeditio céljáról fölvilágításul hivatalosan mondja: hogy az említett expeditio, koránsem azon végbül kapott rendelést a' határon túl lépni, hogy idegen nemzet ügyeibe avatkozzék, mire az eddigi munkálatok nem is terjeszkedtek, hanem hogy a' spanyol korona-követlő hg. alattomos és már kitöréshez közelgett intézeteit elnyomhassák. Ezen intézetek egyenesen arra célzának, hogy míg ben az ország különféle tartományiban ellenséges csapatok a' népet föllázasztanák 's a' hg. részére sergeket gyűjtven 's harcokat üzven a' kir. sergeket foglalatoskodtának, azalatt a' követlő hg. más oldalon az országba ütve a' támadást egyesítse 's a' koronát elfoglalja. Lépéseik annyiban sikerültek is már, hogy a' régibb támadó vezéreken kívül Merino újra megjelent, lázasztó fölszólításokat hintegetett, a' hg. pedig 500 főnyi sereggel a' spanyol szélekhöz közeledék 's már már beütni készült. Erre, a' széleken figyelő seregek Rodil vezérsége alatt, mulasztatlannak láták az infans szándékot megelőzni 's azon nap épen, midőn Madritban a' cortes statum kihirdetették, a' határokon túl nyomultak Almeida felé, hol a' hg. tartózkodék. A' hg. jókor megtudá e' lépéseket, 's a' nyomozó seregek elől helyrül helyre, Pincio és Guardán keresztül egész Castelbrancoig vonult. Guardából olly sebesen kelle tovább utaznia, hogy a' rakodási késedelem miatt kocsira sem várván a' városbul egész családostul gyalog indulna ki; követték másnap katona-kisérete és szekerei, de ez utóbbiak közül a' már sarkokba nyomuló sergek, 3 hintót, ugyanannyi igás szekeret, 's ezeken két nyomtató-műhelyt, 's igen fontos iro-

mányokat, ezüst nyalábokat 's a' t. elfoglaltak. Ezt a' nyomozó hadszakasz vezére gen. Sanjuaneának Guardából april. 15. tudósítása erősíti; a' további előnyomulás sikere még nem tudatik. — Saragossában april. 8—9ikén iszonyú nyugtalanság uralkodott. Az első nap némelly carlositák néhány városi katonát megszurdtáltak, mire ezek más nap annyira fölbőszültek, hogy csapatostul rendre járván az utcákat, valamennyi volt hajdani kir. önkénytest előkaphattak, mind agyon verték. A' rendes katonaság az egész dolgot nyugalmassan nézte. Szint e' napok körül annyira ment már a' carlosiak merészsége, hogy Madrid szomszédjában a' la-granjai kir. kastélyt mintegy 200an meglátogatnák, de közelébb előnyomulni nem bátorkodtak. — April. 19ikéről jött madriti hírek szerint Burgos a' ministeriumból csakugyan kilépett, 's helyére Moscoso d'Altamira ur hivaték meg. Azonban míg ez megérkeznék, helyette ideiglen a' belügyek hivatalát Garelly ur viselendi. Arguelles és gen. Alava a' statustanács diplomatiái osztályához tagokká nevezettek, Carnerero ur ugyan ahoz titoknokká. Burgos tiszte pótlékául III. Károly rendje n.keresztével ajándékoztaték meg, ezen kívül tagja lesz a' proceri v. főkamarának. A' j. des Débats még azon fontos hirt is hozza: hogy Franciaország, Anglia, Spanyolország és Portugália közt szerződés kötött a' felsziget háborus ügyének végkép határozó elintézésére.

N É M E T A L F Ö L D.

Haagában april 22kén a' Generalstatusok 2dik kamarájának tudósítás nyújtott be a' négy finantz-törvényjavaslat felől. Az osztályokban a' kormány válaszát vitatták, mellyet az iménti finantz-törvény okozta aggodalomra adott. Számos követ ismételve oda nyilatkozott, hogy lehetetlen a' rendkívüles kiadásokat még továbbra is viselni, 's hogy csupán a' táborozó seregek kevesbítése képes egyedül 's nagy áldozatokon könnyíteni.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

A' müncheni polit. hírlap april. 26dikán hozza fel azon közleményt, mellyet a' görög

udvar a' külső követeknek átnyújtott. E' szerint Görögország a' mostani kormány megérkeztekor két politikai pártra volt szakadva. Capo d'Istrias partja mindaddig reménylé, hogy a' kir. kormány kizárólag hozzájuk fog szítni, 's minthogy reményeiben csalatkozott, rendszeres ellenkezésbe iktatá magát szüire ugyan a' ministerium, de valóban a' kormány ellen. Ez ösvényen hírlapot állítottak, 's a' sajtószabadsággal visszaélvén a' népet a' kormány ellen ingerlék. A' rendetlen katonaság feloszolta még inkább nevelé ez ingerültséget. Számos altisztviselő titkon Capodistriasi partján volt. Azoknak, kik a' rendőrségbe akarnak állani, azt mondogaták, görög nevük 's előbbi szolgálatjokhoz nem volna méltó atyjaiak köntösétől megválniok 's testvéreik kémjeivé 's árulóivá lenniök. Továbbá kül hatalmakhoz is folyamodtanak; 's a' kormánytanácsot vádolgaták; keresztül utazák az országot, 's gyűléseket tartván mindenütt a' népet magokhoz csábítani ügyekeztek. Mind ezen izgatás következésiben Peloponnesusban rabló csoportok kalandoztak szerte, mint bizonyos előpostáji a' kiütendő lázadásnak, naponként növekedve. Kolokotroni öreg tisztei fölkelésre készültek. A' támadás napja kitűzetett, 's az összeeskütek nyilván beszéltek száundéjkokról, mellyel mindent, mi ellenkezik velök, tüzzel vassal pusztítani akartak. Azt is bizonyosnak mondják, hogy az orgyilkolástól sem fogtak volna irtózni. Egy Libadiában aug. 24ről költ levélben ezen kifejezés is előfordul: „A' görög szárazföld valamennyi katonasága indulóban van, 's csak trombitát kell fuvatni.“ — Ez vala a' dolgok való helyzete, midőn a' kormány mindenről szorosán értesítette, az összeesküvés fejeit elfogató, mire, mintegy esudára a' legtökéletesb csönd állott helyre. — Az Odessai újság jelenti, görögországi tudósítások után, hogy a' Chio szigetiek (Scioták) a' görög kormányt megkeresték: engedné nekik a' Piraeus-révet Athenében város-építhetésre azon föltétel alatt által, hogy a' kormány a' rév-tisztítást 's kövezetét magára vállalja, 's bizonyos évekre azt szabadrévnek hirdesse ki.

A' gabona pesti piaczi ára máj. 9ikén 1834:

poz. m. vál. gar.	legjobb	közé	esekély	poz. m. vál. gar.	legjobb	közé	esekély
Tisztabuza	113 $\frac{1}{2}$	100	90	Zab	44	42 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	80	73 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rozs	60	56 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	Köleskása	140	—	—
Arpa	54 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	—	Kukoricza	56 $\frac{1}{2}$	55 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$

P é n z k e l e t:

Bécs május 6-án közepár pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{1}{8}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	58 $\frac{1}{2}$
„ 4 pC.	89 $\frac{1}{8}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	59
„ 1820 ^{ki} köles.	201 $\frac{3}{8}$	Bankrészvény	—
„ 1821 ^{ki} „	136 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	—

Szerkezteti Helmezy. Nyomtatja Landerer.

Foglala
zés.
töbl
szö
sok
ditt

üléseik
rul szó
kaszain
mellyek
len forg
beli biró
röskoda
ezikk a

Ö Mag
indult.
lésre e
jér vme
toknok
Kemén
Pált 's
Huszár
déke K
városa
Károly
zsefet
Wenez
tercze

káról a
legfens
cehi p
püsp.
János
lanhoz
kegyel

matáru
panasz
tok el
Károly
tak 's
vol va
kihord
behoz
fokhel
ban,
ezer 5